

FESTA DE LA SAL

La memòria de la gent de mar

XXVII 1997

2025

PLATJA DE L'ESCALA

19-20-21 SETEMBRE

DIVENDRES 19/09/2025

A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA

19.00 h | **CONCERT DEL COR INDIKA** al pati de l'Alfolí de la Sal
DIRECCIÓ: Ernest Ollero i Saguer, piano: Ivan Joanals i Amettler.

20 h | A LA PLATJA:

CERCABARS. Cercavila de cançons pels bars i tavernes de la platja amb el grup d'havaneres ARRELS ESCALENQUES.

Recorregut: Ultramar, Kairos, el Canigó, Buffala, Restaurant-bar 1869, Geladeria Zuccherò, Cal Galàn, El Grop, Anxoves Solés, La Punxa, La Reserva-Grill, Cafè del Mar, La Caravel·la, Pastisseria Juhé, Taverna de la Sal, Geladeria La Jijonenca, Set de Tapes, Llop de Mar, EO l'Escala i Medusa.

* La Festa de la Sal se suma a la campanya contra els plàstics d'un sol ús i només es servirà material biodegradable i compostable. Som respectuosos amb la Natura!

QUAN JO TENIA 4 ANYS

Quan jo en tenia quatre anys el pare em duia a la barca i em deia quan sigués gran no et fiïs mai de la calma.

Bufa mestral, bufa ben fort, hissem la vela i anem a port!

Mentre ‘navem navegant el pare mai no en callava mira lo que estem passant que ho passaràs mes vegades.

Bufa mestral, bufa ben fort, hissem la vela i anem a port!

Quan arribarem a port allà hi trobarem la mare, ella n'estava plorant sense saber on paràvem.

Bufa mestral, bufa ben fort mareta meva, ja som a port!

Versió escalenca de la cançó *La calma de la mar* de N. Guanyabens, que tothom canta quan arriben les barques amb les veles il·luminades.

DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA

BALL DE NYACRES

Ball de pescadors originari de la badia de Roses. Es ballava al voltant de la barca per celebrar la bona pesca i s'utilitzaven petxines, anomenades, nyacres, a manera de castanyoles.

BALL DE LA FARANDOLA

La Farandola és un ball d'origen medieval de la Provença (França) que es balla a l'Escala per Carnaval des de fa segles. El ballen un nombre il·limitat de dansaires agafats de la mà recreant el moviment d'una serp.

BALL DEL DRAC

El folklorista Joan Amades va dir que era originari de l'Escala. Els pescadors el ballaven de nit descalços a la platja per a propiciar una bona pesca. Els dansaires prenen la forma d'un gran drac que treu foc per la boca. El capdancer ha de cremar la cua de l'últim ballador. El moment més màgic és l'apagada del foc amb l'immersió dels dansaires com a ofrena a la mar.

DISSABTE 20/09/2025

A LA PLATJA

11 a 13:30 h | 27è Trobada de Vela LLatina DE VELA LLATINA

A LA PUNTA - CONCERTS:

10 h | OREIG DE MAR

11 h | LA VELLA LOLA

12 h | XXI TROBADA DE CANÇONS VORA MAR amb la participació de cantadors espontanis. Obert a totes les veus!

14 h a 15 h | Cantada de vermut pels bars i tavernes de la Platja amb

OREIG DE MAR i LA VELLA LOLA

MUSEUS

A partir de les 10 h | Exposició "LA MUNTANYA DE SAL DE CARDONA"

a l'Alfolí de la Sal

10 a 13 h | PORTES OBERTES ALS MUSEUS

Museu de l'Anxova i de la Sal (Av. Francesc Macià, 1) i Alfolí de la Sal – Museu de l'Escala (c/ Alfolí, 6)

11 a 13 h | CASA DE PESCADORS CAN CINTO XUÀ (preu entrada 3€)

Visites guiades a la Casa de Pescadors Can Cinto Xuà. (c/ la Torre, 35)

11 a 13 h | A LA RIBA I A LA PLATJA - TALLERS

11 a 12 h | Al banc circular de la Platja: TALLER DE DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA (Nyacres, Farandola i ball del Drac) i de la cançó tradicional: “Quan jo en tenia quatre anys” amb acompanyament musical del grup "Els Nens del Carrer", sac de gemecs, gralla, tarota, flabiol, tabal i caixa fonda.

11 a 13 h | TALLERS FAMILIARS A LA RIBA: salaó d'anxoves, barquetes de suro, nusos mariners, decoració amb fustes de deriva, penjolls de figuretes amb argila, salers de canya, cistelleria...

11 i 11:30 | A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA

11 h | **Conclusions Fòrum i presentació del fòrum 2026.** Amb la participació de: Lurdes Boix, directora de la Festa de la Sal, Josep Bofill, alcalde de l'Escala , Sònia Hernández Consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, David Gnola, president de l'AMMM, associació museus marítims de la mediterrània.

11:30 h | **Concert de música mediterrània amb Josep Tero XX i XX.** (veu i guitarra)

TAVERNES

11 h | **PLATS MARINERS A LA TAVERNA DE LA PLATJA:** Tastets de pa amb tomata amb anxoves i sardines a la brasa.

12 h | **CUINA MARINERA A LA TAVERNA DE LA RIBA:** Tastets de sépia amb pèsols, sépia amb mandonguilles, sardines escabextades, fideuà ...

A LA PLATJA

17 h | Mostra de 25 oficis mariners i arribada del vaixell de la sal amb acompanyament de TRES DE RONDA.

18 h | Accés lliure al recinte de la platja per veure de prop els oficis

A LA PUNTA

19 h | Ofrena de sal de Cardona i de Paiporta (València)

Intercanvi de danses entre BALL DE LA MAINADA I GRUP DE DANSES LA FARANDOLA DE L'ESCALA, amb acompanyament musical de TRES DE RONDA i el grup LES FOLIES DE PAIPORTA i la música de la seva RONDALLA

20:15 h | Danses ancestrals de l'Escala

Ball de Nyacres, la Farandola i l'espectacular ball del Drac a la platja

21 h | Arribada de les barques amb les veles il·luminades amb acompanyament de la cançó “Quan jo en tenia quatre anys” amb TRES DE RONDA

A LA RIBA NOVA

22:30 h | Concert i ball amb COI MONTGRONS.

DIUMENGE 21/09/2025

12.00 h | **Presentació del llibre núm. 5 de la col·lecció “Els oficis de la Festa de la Sal”:** ”LA CUINA DELS PESCADORS” a càrrec de: Mariona Font, directora del Museu de l'Escala, Josep Bofill, alcalde de l'Escala, Josep Lluís Sureda, Patró Major de la Confraria de Pescadors de l'Escala, Lurdes Boix, directora de La Festa de la Sal i Manel Montia, autor del llibre. Lliurament de plaques d'homenatge de la Festa de la Sal a Salvador Feliu, Enric Casadevall, Rafel Guillot, i Manel Montia.

HISTÒRIA I MEMÒRIA

Fins a principi del segle XX, a l'antic port de l'Escala ancoraven grans vaixells de vela carregats de sal de les salines dels Alfacs, al delta de l'Ebre, Eivissa i Torrevella (Alacant). Les barques dels pescadors transportaven la sal des dels vaixells fins a la platja i d'allà es portava a l'Alfolí (antic magatzem reial de la sal), des d'on es distribuïa a les fàbriques de salaó d'anxova i sardina i als pobles de l'interior. Més de cent llaguts de sardinals a la vela omplien la platja. Quan tornaven de pescar, tothom ajudava a desmallar el peix de les xarxes i a portar-lo a les fàbriques de salaó, on les dones el preparaven per a la seva conservació en sal. La Festa de la Sal va néixer l'any 1997 per a commemorar el III centenari de l'Alfolí de la Sal i és una rememoració històrica dels orígens de l'antic port de l'Escala, escenificada per la mateixa gent del poble. L'any 2015 la Generalitat de Catalunya va declarar la Festa de la Sal Patrimoni Festiu de Catalunya i el 2023 va aprovar la sol·licitud de la candidatura a la UNESCO.

HISTORIA Y MEMORIA

Hasta principios del siglo XX, en el antiguo puerto de L'Escala fondeaban grandes barcos de vela cargados de sal de las salinas de los Alfacs, en el delta del río Ebro, Ibiza y Torrevieja (Alicante). Las barcas de los pescadores transportaban la sal desde los barcos hasta la playa y de allí al Alfolí (antiguo almacén real de la sal), desde donde se distribuía a las fábricas de salazón de anchoa y sardina y a los pueblos del interior. Más de cien barcas de sardinales de vela latina llenaban la playa. Al regresar de pescar, todo el mundo ayudaba a desenmallar el pescado de las redes y a llevarlo a las fábricas de salazón, donde las mujeres lo preparaban para su conservación en sal. La Fiesta de la Sal nació el año 1997 con la finalidad de conmemorar el III centenario del Alfolí de la Sal y es una rememoración histórica de los orígenes del antiguo puerto de L'Escala, escenificada por la misma gente del pueblo. El año 2015 la Generalitat de Catalunya declaró la Festa de la Sal “Patrimonio Festivo de Catalunya” y en 2023 aprobó la solicitud de la candidatura a la UNESCO.

HISTOIRE ET MÉMOIRE

Jusqu'au début du XXe siècle, de grands voiliers chargés de sel des marais salants des Alfacs, dans l'embouchure du fleuve Ebre, d'Eivissa et de Torrevella (Alacant); arrivaient au vieux port de l'Escala. Les bateaux des pêcheurs transportaient le sel des bateaux à la plage, d'où il était porté a l'Alfolí (ancien entrepôt royal du sel), pour la distribution aux usines de salaison d'anchois et de sardines et aux villages de l'intérieur du pays. Plus de cent barques de sardiniens remplissaient la plage. Lorsque les pêcheurs revenaient de la pêche, tout le monde aidait à retirer le poisson des filets et à l'emmener aux usines de salaison, où les femmes le préparaient pour sa conservation en sel. La Fête du Sel est née en 1997 pour commémorer le troisième centenaire de l'Alfolí du Sel, et c'est une remémoration historique des origines du vieux port de l'Escala, mis en scène par les mêmes villageois. En 2015, le Gouvernement de Catalunya (Gouvernement de Catalogne) a déclaré la 'Festa de la Sal' Patrimoine Festive de la Catalogne et en 2023, il a approuvé la demande de candidature à l'UNESCO.

HISTORY AND MEMORY

Until the beginning of the 20th century, large cabotage ships loaded with salt from the Alfacs salt flats, in Ebre Delta, from Eivissa, and from Torrevella, in Alacant; anchored at the old harbor in l'Escala. Local fishing boats ferried the salt cargo onto the beach, which was then carried it to the Alfolí (the former royal salt warehouse). From where salt would be distributed to local fish factories for salting anchovies and sardines and to inland villages. More than a hundred fishing boats with lateen sails would fill the beach. As soon as the fishermen returned from fishing, everyone helped remove the fish from the nets and take the catch to the salting factories, where women prepared the fish for its preservation in salt. The Salt Festival was first held in 1997, to commemorate Alfolí's 3rd centenary. It is a historical recreation of l'Escala's old harbour origins, performed by the locals. The Generalitat (Catalonia's Government) declared the Salt Festival as Catalan Festive Heritage in 2015 and in 2023 it approved the request for candidacy to UNESCO.

GRUP CONVIDAT: LES FOLIES DE PAIPORTA (VALÈNCIA)

El grup de Danses L'Espolí es va fundar l'any 1997 amb el principal objectiu de potenciar el folklore valencià al nostre municipi: Paiporta. Inicialment el grup va estar format per una desena de persones, ampliant-se fins a l'actualitat en què més de 30 persones conformen el grup i l'escola de Ball. El grup de danses al llarg de la seua història ha participat activament de les festes al poble, realitzant balls populars i recuperant el bolero de Paiporta per a la processó de Sant Roc. A més organitza la gala Espolí on es reconeix la tasca en pro de la cultura paiportina d'associacions o particulars. A més durant la dècada dels 90 del passat segle, van organitzar el festival de Folklore de l'Antiga Corona d'Aragó, viatjant per Catalunya, Balears i Aragó on mostraven els balls tradicionals valencians. A més el grup prepara els tradicionals saraos, participa de dansaes com la de la Mare de Déu a València, i organitza la festa del melonet a les festes patronals de Sant Roc

LA FESTA DE LA SAL SOLIDÀRIA

Cada any, a l'arribada de les barques amb les veles il·luminades, tothom encén les candeles, que es poden recollir a la parada del Museu, a la Riba. El donatiu es destinarà al GRUP DE DANSES LES FOLIES DE PAIPORTA (VALÈNCIA). Paiporta va ser un dels pobles més castigats per les inundacions de la DANA del passat mes d'octubre de 2024. Aquest grup va perdre la totalitat del seu vestuari tradicional, així com els instruments de la seva Rondalla (grup de música d'acompanyament) degut a aquesta catàstrofe natural. Amb la vostra col·laboració ajudarem a refer la seva vida quotidiana

FESTA DE LA SAL

XXVIII 1997
2025

19-20-21 SETEMBRE

PLATJA DE L'ESCALA

www.museudelescala.cat

La memòria de la gent de mar

Antics oficis, danses, cançons, cuina marinera, concerts, tallers, visites guiades, presentacions de llibres...

